

Fundacja Biuro Inicjatyw Społecznych

Ocena jakości współpracy Urzędu Gminy Wielka Wieś z organizacjami pozarządowymi

Podsumowanie wyników badania

Opracowanie:
Marta Marzec

Kraków 2019

Spis treści

Wstęp	3
Charakterystyka organizacji pozarządowych, które wzięły udział w badaniu.....	4
Współpraca przy tworzeniu polityk publicznych.....	6
Komunikacja oraz wzajemne informowanie się o planach, zamierzeniach i kierunkach działań	6
Konsultowanie strategii i programów realizacji polityk publicznych oraz najważniejszych dokumentów i aktów prawnych.....	9
Diagnozowanie lokalnych problemów i potrzeb.....	11
Współpraca przy realizacji polityk publicznych.....	12
Współpraca finansowa	12
Współpraca pozafinansowa	15
Tworzenie infrastruktury współpracy czyli warunków do aktywności społecznej.....	16
Ogólna ocena współpracy	17
Rekomendacje:.....	19

Wstęp

Raport stanowi podsumowanie wyników badania jakości współpracy Urzędu Gminy Wielka Wieś z organizacjami pozarządowymi działającymi na terenie gminy. Badanie zostało zrealizowane w ramach programu MOWES¹ przez Fundację Biuro Inicjatyw Społecznych we współpracy z Urzędem Gminy w Wielkiej Wsi. Celem badania było poznanie opinii organizacji na temat obecnego stanu współpracy oraz zidentyfikowanie tych obszarów współpracy, które działają dobrze oraz tych, które wymagają usprawnienia. Badanie zostało zrealizowane w dwóch etapach. W pierwszym etapie przeprowadzono ankietę wśród organizacji pozarządowych działających na terenie gminy. W drugim etapie odbyły się dwa spotkania, z przedstawicielami organizacji pozarządowych oraz z przedstawicielami samorządu, w trakcie których dyskutowano kwestie związane ze współpracą.

Z danych Urzędu Gminy wynika, że w gminie Wielka Wieś działa 38 organizacji, z czego około 30-33 w sposób powtarzalny współpracuje z Urzędem. W badaniu ankietowym wzięło udział 11 organizacji pozarządowych, co stanowi 30% organizacji regularnie współpracujących z Urzędem. Ankieta została przeprowadzona w marcu 2019r.

Spotkanie z przedstawicielami organizacji pozarządowych odbyło się 8 kwietnia 2019r., a spotkanie z pracownikami Urzędu oraz jego jednostek odbyło się 11 kwietnia 2019r. Oba spotkania miały miejsce w Urzędzie Gminy Wielka Wieś. W spotkaniach wzięło udział łącznie 16 osób: 8 przedstawicieli organizacji oraz 8 przedstawicieli samorządu. Spotkanie prowadziła animatorka z Fundacji Biuro Inicjatyw Społecznych.

Koncepcja badania została oparta na modelu współpracy organizacji pozarządowych z jednostkami samorządu terytorialnego opracowanego w ramach projektu „Model współpracy. Wypracowanie i upowszechnianie standardów współpracy między organizacjami pozarządowymi i administracją publiczną.”²

Model współpracy samorządu z organizacjami pozarządowymi obejmuje trzy płaszczyzny:

- 1) współpracę przy tworzeniu polityk publicznych,
- 2) współpracę przy realizacji polityk publicznych,
- 3) infrastrukturę współpracy czyli tworzenie warunków do społecznej aktywności.

Zarówno w ankiecie jak i w trakcie spotkania uczestnicy badania oceniali jakość współpracy w trzech powyższych płaszczyznach. Wyniki badania zostaną przedstawione również w podziale zgodnym z przyjętym modelem.

Niniejsze opracowanie stanowi podsumowanie głównych postulatów i wniosków płynących ze zrealizowanych badań. Prezentowany w poniższym raporcie obraz współpracy organizacji pozarządowych z Urzędem Gminy Wielka Wieś jest odzwierciedleniem głosu i doświadczeń organizacji, które wzięły udział w badaniu, a nie wszystkich organizacji współpracujących z samorządem w gminie.

¹ MOWES- Małopolski Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej

² Projekt zrealizowany przez Departament Pożytku Publicznego w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej we współpracy ze Związkiem Miast Polskich, Instytutem Spraw Społecznych, Collegium Civitas, Forum Aktywizacji Obszarów Wiejskich.

Charakterystyka organizacji pozarządowych, które wzięły udział w badaniu

Wśród 11 organizacji pozarządowych, które wypełniły ankietę najwięcej było organizacji działających w obszarze sportu, edukacji oraz kultury i sztuki. Pełne zestawienie uczestników ankiety w podziale na obszary działalności przedstawia poniższy wykres.

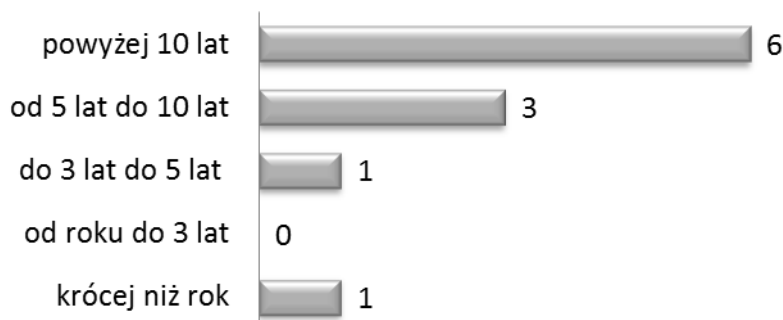
Wykres 1. Prosimy wskazać trzy główne obszary w яких działa Pani/Pana organizacja. [N³=11].

Pytanie wielokrotnego wyboru.

Większość organizacji uczestniczących w ankiecie (54%) to organizacje z długim stażem, działające w gminie Wielka Wieś od ponad 10 lat i bardzo często kontaktujące się z Urzędem.

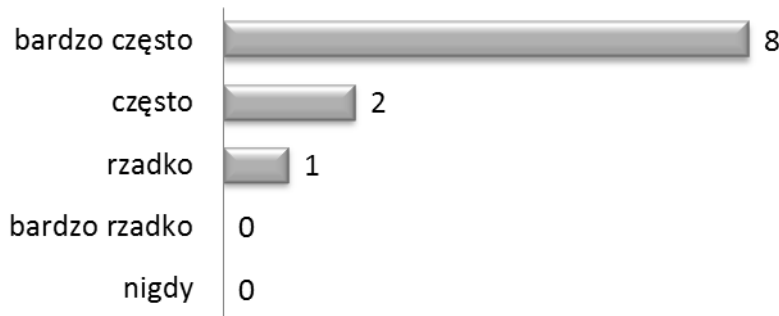
Wykres 2. Jak długo działa Pani/Pana organizacja?[N=11]

³ Jako N na wykresach i w tabelach przedstawiono liczbę organizacji, które w ankiecie odpowiedziały na analizowane pytanie.

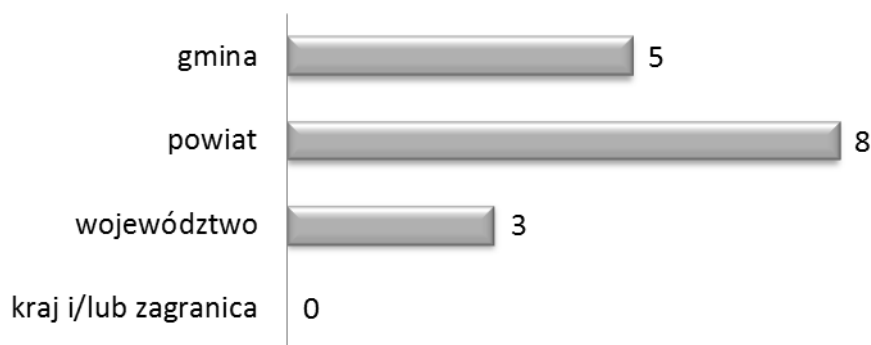

Wykres 3. Jak często w tym czasie mieli Państwo kontakt z Urzędem? [N=11]

Zasięg działalności ankietowanych organizacji jest przede wszystkim lokalny- większość działa głównie na terenie gminy i powiatu.

Wykres 4. Jaki jest zasięg działania Pani/Pana organizacji? [N=11] Pytanie wielokrotnego wyboru, możliwość zaznaczenia więcej niż jednej odpowiedzi.

Ponad 80% organizacji biorących udział w ankiecie posiada doświadczenie we współpracy finansowej z Urzędem, a ponad 70% we współpracy pozafinansowej.

W spotkaniu z przedstawicielami organizacji wzięli udział lokalni aktywiści - przedstawiciele lokalnych stowarzyszeń, organizacji i grup nieformalnych o różnym profilu, systematycznie współpracujący z Urzędem Gminy Wielka Wieś. W spotkaniu z przedstawicielami Urzędu oraz jego jednostek wzięli udział: zastępca wójta, skarbnik, koordynator współpracy z organizacjami i inne osoby współpracujące z NGO w Urzędzie, dyrektorzy jednostek organizacyjnych oraz radni.

Współpraca przy tworzeniu polityk publicznych

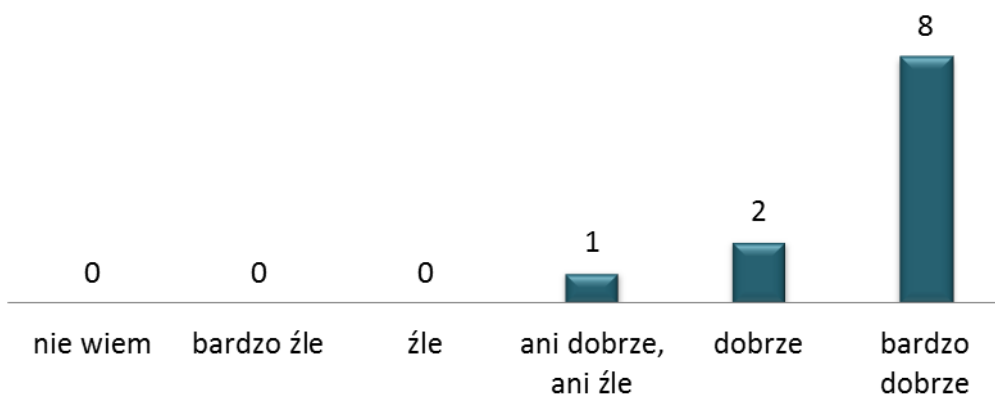
Współpraca przy tworzeniu polityk publicznych oznacza włączanie organizacji pozarządowych oraz mieszkańców w procesy tworzenia planów, programów i strategii zaspokajania potrzeb obywateli i rozwiązywania problemów społecznych. Aby taka współpraca przebiegała sprawnie muszą istnieć w samorządzie określone rozwiązania systemowe, takie jak: ciała konsultacyjne, zespoły doradcze, systemy prowadzenia konsultacji oraz diagnozowania potrzeb, które umożliwiają organizacjom realne włączanie się w tworzenie polityk publicznych. Kluczowa jest także wymiana informacji oraz sprawna komunikacja. Celem pierwszej części badania było sprawdzenie w jakim stopniu organizacje pozarządowe uczestniczą w procesie tworzenia polityk publicznych przez samorząd, czyli określenie:

1. Czy i w jakim stopniu organizacje i Urząd Gminy wzajemnie informują się o planach, zamierzeniach i kierunkach działań? Jak wygląda komunikacja między Urzędem Gminy a organizacjami pozarządowymi i jak jest przez organizacje oceniana?
2. Czy organizacje są zapraszane i uczestniczą w konsultowaniu strategii i programów realizacji polityk publicznych oraz najważniejszych dokumentów i aktów prawnych? Co organizacje sądzą o sposobie przeprowadzania konsultacji?
3. Czy i w jakim stopniu organizacje uczestniczą w procesach diagnozowania lokalnych problemów i potrzeb?

Komunikacja oraz wzajemne informowanie się o planach, zamierzeniach i kierunkach działań

Komunikacja oraz przepływ informacji to, zdaniem organizacji, obszar który najlepiej działa we współpracy z Urzędem Gminy. Organizacje uczestniczące w badaniu bardzo dobrze oceniają sposób w jaki pracownicy Urzędu informują organizacje o sprawach dotyczących NGO.

Wykres 5. Jak Pani/Pan ocenia sposób w jaki Urząd informuje organizacje o swoich planach i działaniach? [N=11]

Urząd w celach informacyjnych wykorzystuje różne kanały komunikacji. Informacje rozpowszechniane są zarówno za pośrednictwem tablic urzędowych, strony internetowej, mediów społecznościowych czy też poprzez kontakt z organizacjami (telefoniczny, mailowy, osobisty). Informacje zamieszczane są także w lokalnych mediach np. w gazecie. Dodatkowo, w kwestiach dotyczących większości mieszkańców, o pomoc w rozpowszechnieniu informacji proszeni są proboszczowie parafii, którzy ogłaszają ważniejsze wiadomości w trakcie niedzielnej mszy. W gminie funkcjonuje także system powiadamiania smsowego.

To, w jaki sposób przebiega komunikacja między Urzędem a organizacjami, w dużej mierze zależy od osób, które w Urzędzie odpowiadają za współpracę z NGO. W Urzędzie Gminy Wielka Wieś istnieje osobne stanowisko koordynatora do spraw współpracy z organizacjami pozarządowymi. Z ankiety wynika, że prawie wszystkie ankietowane organizacje (10/11) wiedzą kto w Urzędzie pełni tę funkcję i w zdecydowanej większości bardzo dobrze oceniają działania tej osoby. Należy tutaj zaznaczyć, że w ocenach dominowały oceny najwyższe – bardzo dobre. Wystąpiła tylko jedna ocena negatywna.

Wykres 6. Jak Pani/Pan ocenia działalność osoby bezpośrednio odpowiedzialnej za współpracę z NGO?
[N=10]

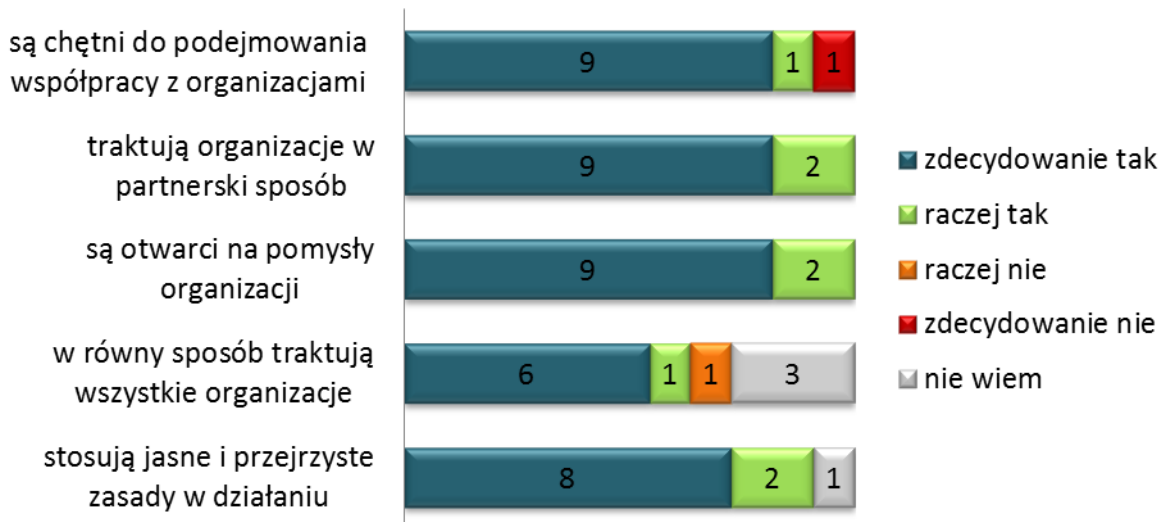
Kontakt z pracownikami Urzędu –niezależnie od rangi czy pełnionej funkcji - jest według organizacji bardzo łatwy i bezproblemowy, nawet po godzinach pracy Urzędu. Przedstawiciele organizacji zaznaczali, że mogą dzwonić na prywatny numer telefonu koordynatora ds. współpracy z NGO zawsze, gdy tego potrzebują.

Na przebieg współpracy znaczący wpływ ma także to, w jaki sposób partnerzy współpracy postrzegają siebie nawzajem - dlatego jednym z celów badania było sprawdzenie jaka jest opinia organizacji na temat podejścia do współpracy zarówno pracowników Urzędu jak i samych organizacji.

Z udzielonych odpowiedzi wynika, że organizacje wyjątkowo pozytywnie oceniają podejście do współpracy zarówno pracowników Urzędu jak i lokalnych organizacji – wśród odpowiedzi dominowały oceny najwyższe przy prawie całkowitym braku ocen negatywnych (tylko jedna osoba oceniła dwa aspekty podejścia do współpracy negatywnie). Szczegółowe wyniki ankiety dotyczące tej kwestii przedstawiono na wykresach 7-9 (str. 8-9).

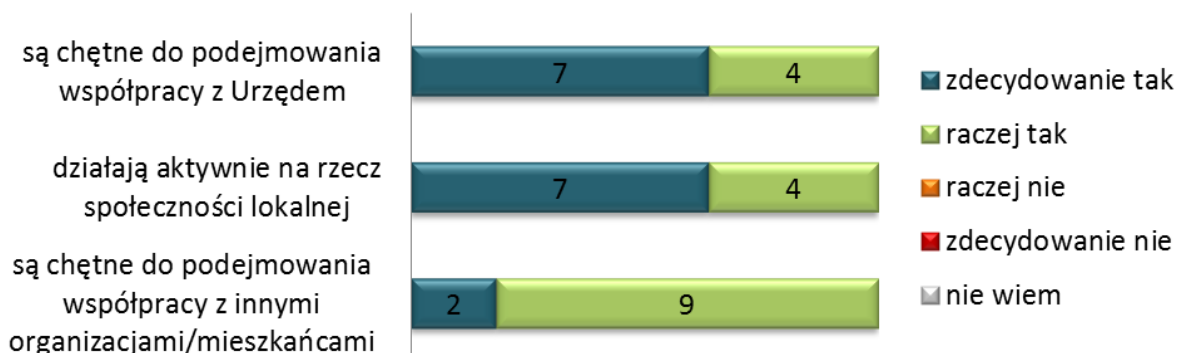
Wykres 7. Jak ocenia Pani/Pan podejście pracowników Urzędu Gminy Wielka Wieś do współpracy z organizacjami pozarządowymi. Czy Pani/Pana zdaniem pracownicy Urzędu.. [N=11]

Zdaniem ankietowanych organizacji pracownicy Urzędu są chętni do współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz traktują organizacje w partnerski sposób. Natomiast jeśli chodzi o równe traktowanie wszystkich organizacji – tutaj pojawiło się najwięcej odpowiedzi „nie wiem”, jednak ocena była wciąż w zdecydowanej większości pozytywna.

Oceny wyrażone w ankiecie znalazły odzwierciedlenie w opiniach organizacji, zgłaszanych w trakcie spotkania. Przedstawiciele NGO bardzo chwalili podejście Urzędników do współpracy z organizacjami oraz podkreślali, że otrzymują od nich bardzo duże wsparcie. Pracowników Urzędu, w opinii organizacji, cechuje otwartość na potrzeby i pomysły organizacji oraz umiejętność angażowania mieszkańców w działania społeczne. Ze strony organizacji padały następujące stwierdzenia: „czujemy się zaopiekowani”, „wiemy, że mamy zaufanie i dlatego nie boimy się [realizować projektów] i wiemy, że zawsze się uda”, „koordynator czuwa na straży [realizacji projektów], przypomina o terminach, pilnuje, podpowiada, to nasz „anioł stróż””.

Wykres 8. Patrząc ogólnie na środowisko organizacji pozarządowych w gminie proszę wskazać czy Pani/Pana zdaniem lokalne organizacje..[N=11]

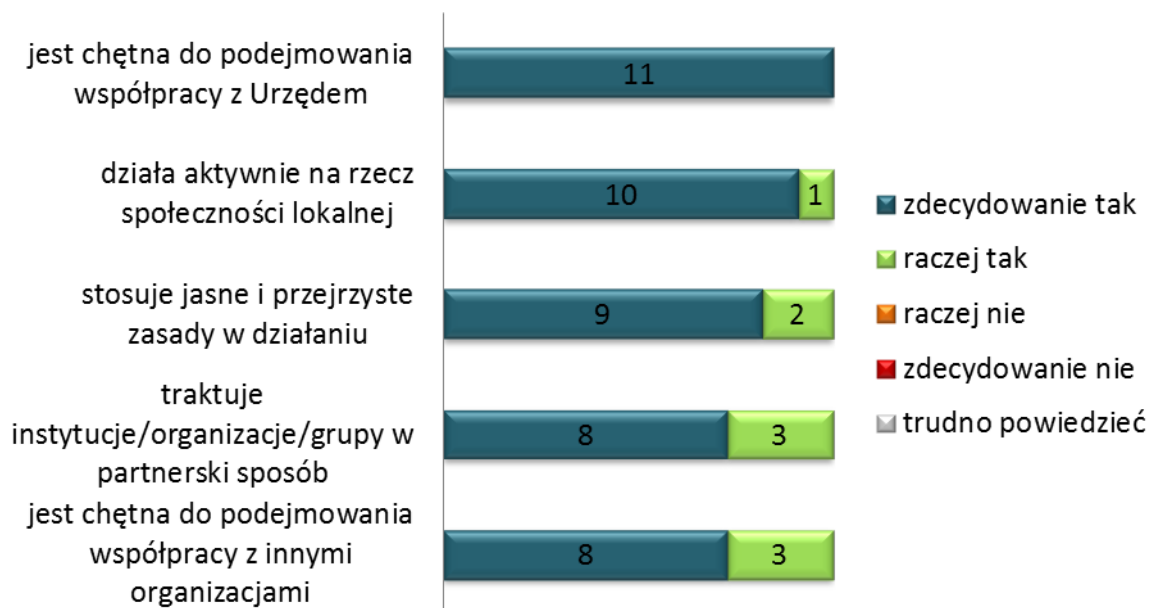

W opinii ankietowanych organizacji lokalne organizacje są „zdecydowanie chętne” do podejmowania współpracy z Urzędem, ale „raczej chętne” do podejmowania współpracy z innymi organizacjami. To subtelne odwrócenie tendencji w ocenie podejścia organizacji do współpracy z Urzędem i do innych organizacji, może wskazywać na fakt, że (jak wynika z badania) obecnie lokalne organizacje rzadko ze sobą współpracują, jednak mają silną potrzebę takiej współpracy. W trakcie spotkań przedstawiciele organizacji często mówili, że chcą wspólnie realizować projekty oraz sprawdzić się w partnerskim działaniu. Warto tutaj zaznaczyć, że w roli inicjatora tego typu projektów organizacje widzą Urząd Gminy.

Ankietowane organizacje najlepiej oceniły podejście do współpracy swojej własnej organizacji. Wszystkie ankietowane organizacje wskazały, że ich organizacja jest zdecydowanie chętna do współpracy z Urzędem Gminy. Wskazuje to na jednogłośnie pozytywne nastawienie lokalnych organizacji do współpracy z samorządem lokalnym.

Wykres 9. Jak ocenia Pani/Pan podejście swojej organizacji do współpracy z Urzędem Gminy Wielka Wieś i innymi organizacjami. Czy Pani/Pana organizacja... [N=11]

Konsultowanie strategii i programów realizacji polityk publicznych oraz najważniejszych dokumentów i aktów prawnych

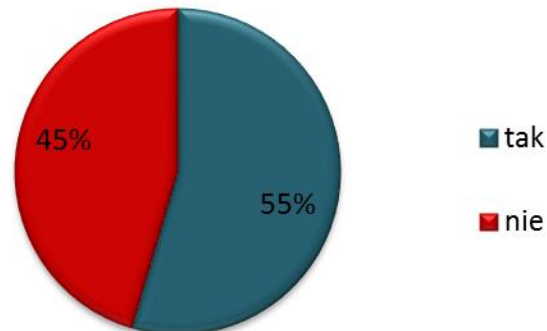
Jak wynika z informacji uzyskanych w trakcie badania, konsultacje społeczne w gminie Wielka Wieś prowadzone były w ostatnich latach głównie w formie pisemnej. Jednak, jak wskazywali uczestnicy spotkań, z uwagi na dość bliską współpracę samorządu z organizacjami, procesy konsultacyjne są prowadzone przez pracowników Urzędu w zasadzie na bieżąco. Urząd zbiera uwagi, potrzeby i opinie organizacji a następnie uwzględnia ich głos w tworzonych dokumentach. Przy tworzeniu ważniejszych programów i strategii gminnych do współpracy zapraszani są liderzy lokalnych organizacji. Nie odbywa się to jednak w sformalizowany sposób.

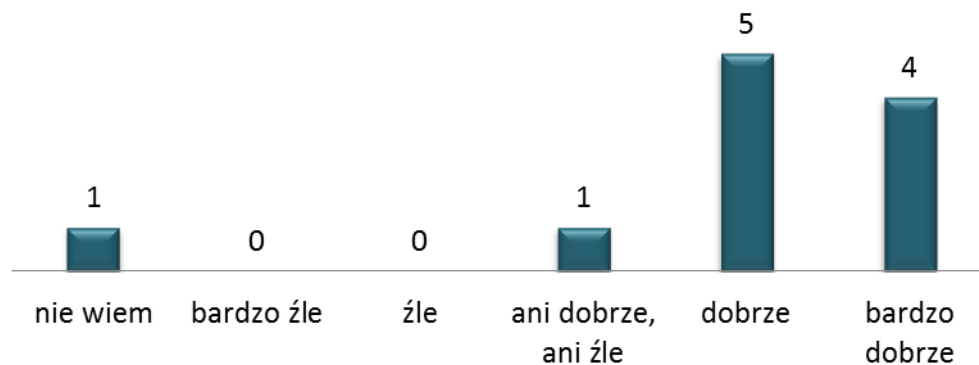
Z ankiety wynika, że w konsultacjach strategii i programów organizowanych przez Urząd Gminy Wielka Wieś uczestniczy ponad połowa ankietowanych organizacji.

Organizacje biorące udział w badaniu dobrze oceniły zarówno sposób przeprowadzania konsultacji (wykres 11) jak i ich skuteczność (wykres 12).

Wykres 10. Czy w ciągu ostatnich 2 lat Pani/Pana organizacja brała udział w organizowanych przez Urząd konsultacjach programów, strategii np. Roczne Programu Współpracy itp? [N=11]

Wykres 11. Jak Pani/Pan ocenia sposób w jaki Urząd Gminy Wielka Wieś organizuje konsultacje społeczne programów, strategii oraz ważniejszych dokumentów? [N=11]

Ponad 80% ankietowanych organizacji pozytywnie ocenia sposób w jaki Urząd Gminy Wielka Wieś organizuje konsultacje (oceny „bardzo dobrze” i „dobrze”). Nie wystąpiły oceny negatywne.

W podobny sposób wygląda ocena skuteczności konsultacji – dominują oceny pozytywne przy braku negatywnych. Pojawiły się dwie odpowiedzi „nie wiem”.

Wykres 12. Jak Pani/Pan ocenia sposób w jaki Urząd Gminy Wielka Wieś uwzględnia opinie organizacji zgłaszane na konsultacjach społecznych? [N=11]

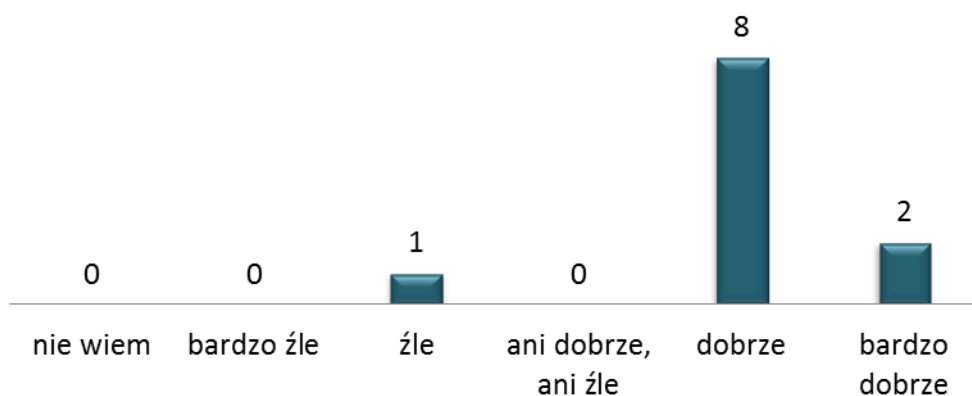

Uczestników badania zapytano także o opinię na temat powołania w Urzędzie Rady Działalności Pożytku Publicznego - dodatkowego ciała konsultacyjno-doradczego, składającego z przedstawicieli organizacji pozarządowych. Większość osób była zdania, że powołanie Rady nie jest potrzebne, ponieważ organizacje mają stały i bliski kontakt z pracownikami Urzędu, i w związku z tym na bieżąco uczestniczą w procesach tworzenia polityk publicznych.

Diagnozowanie lokalnych problemów i potrzeb

Organizacje poproszone w ankiecie o ocenę sposobu, w jaki Urząd rozpoznaje potrzeby mieszkańców w większości miały dobre zdanie na ten temat. Tylko jedna osoba zaznaczyła ocenę negatywną.

Wykres 13. Jak Pani/Pan ocenia sposób, w jaki Urząd rozpoznaje potrzeby mieszkańców (diagnoza potrzeb)? [N=11]

Z uzyskanych danych wynika, że diagnozowanie potrzeb i problemów mieszkańców, podobnie jak procesy konsultacyjne, jest prowadzone przez samorząd w sposób ciągły i polega na stałym zbieraniu informacji od organizacji o ich potrzebach oraz potrzebach ich odbiorców. Obecnie Urząd nie prowadzi badań w tym obszarze. Proces diagnozowania przebiega raczej w nieformalny sposób i opiera się głównie na bieżących kontaktach z organizacjami. Pracownikom Urzędu udało się

wytworzyć przestrzeń współpracy, w której organizacje czują się dobrze i same chętnie zgłaszają swoje potrzeby.

Mimo, że w ocenie organizacji współpraca w zakresie diagnozowania układu się dobrze, z przeprowadzonych dyskusji wynikało, że istnieje potrzeba pogłębienia procesów diagnostycznych i lepszego zbadania potrzeb mieszkańców w niektórych obszarach. Część uczestników badania miała wątpliwości czy obecne działania diagnostyczne Urzędu są wystarczające. Sugerowano, że warto byłoby przeprowadzać profesjonalne badania diagnostyczne, których celem byłoby rozpoznanie głównych potrzeb społeczności, weryfikacja istniejącej wiedzy oraz lepsze dopasowanie usług do potrzeb odbiorców organizacji. Grupą, której potrzeby warto byłoby zbadać w pierwszej kolejności jest, zdaniem organizacji, młodzież a szczególnie jej preferencje dotyczące spędzania czasu wolnego. Wskazywano także, że dobrze byłoby częściej konstruować rozwiązania z udziałem odbiorców, zapraszać ich do współpracy i w większym stopniu włączyć w procesy decyzyjne.

Współpraca przy realizacji polityk publicznych

Współpraca samorządu z organizacjami pozarządowymi w zakresie realizacji polityk publicznych odbywa się w formie współpracy finansowej oraz współpracy pozafinansowej. Dane dotyczące obu form współpracy zostaną przedstawione w osobnych podrozdziałach.

Współpraca finansowa

Współpraca finansowa polega na zleceniu przez Urząd realizacji zadań publicznych organizacjom w ramach otwartych konkursów ofert lub w trybie art. 19a.

Z danych Urzędu wynika, że na współpracę finansową z organizacjami pozarządowymi Urząd Gminy Wielka Wieś przeznacza rocznie średnio 500 tys. zł – około 470 tys. zł w ramach otwartych konkursów ofert i około 25 tys. zł w ramach trybu 19a czyli tzw. „małych grantów” (dane dotyczą trzech ostatnich lat 2016-2018). Rocznie podpisywanych jest średnio 46 umów na realizację zadań publicznych w ramach otwartych konkursów ofert i 7 w ramach trybu 19a. Należy zauważyć, że liczba umów oraz środków przeznaczonych na współpracę finansową w trybie 19a wzrosła w ciągu ostatnich 2 lat ponad dwukrotnie (w 2016 roku w ramach trybu 19a podpisano 4 umowy na łączną kwotę 15 450 zł a w 2018 roku umów było już 13 - łącznie na kwotę 37 tys. zł).

82% ankietowanych organizacji startowało w ciągu ostatnich 2 lat w otwartych konkursach ofert oraz otrzymało dotację z Urzędu na realizację projektu. Z danych Urzędu Gminy również wynika, że na około 38 organizacji działających na terenie gminy około 33 współpracują regularnie z Urzędem, co stanowi mniej więcej 80%. Jest to bardzo dobry wynik, wskazujący z jednej strony na duże zaangażowanie lokalnych organizacji w realizację zadań publicznych a z drugiej świadczący o skutecznych działaniach Urzędu w zakresie rozwoju współpracy finansowej.

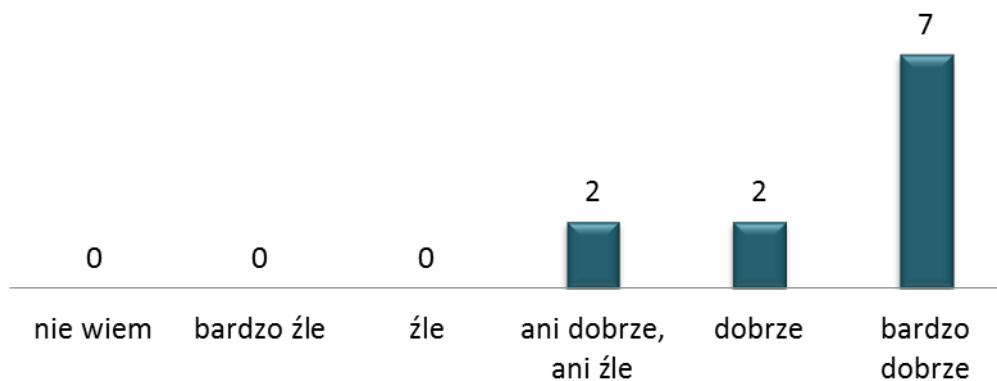
Uczestnicy spotkań zgodnie podkreślali, że zarówno wysoki odsetek organizacji współpracujących z Urzędem Gminy w formie finansowej, jak również rosnąca z roku na rok liczba organizacji pozarządowych to w dużej części zasługa działań pracowników Urzędu – ich chęci i otwartości na potrzeby organizacji, wysiłków mających na celu wspieranie mieszkańców w podejmowaniu inicjatyw oddolnych.

Przedstawiciele organizacji podkreślali także, że czynnikiem pozytywnie wpływającym na rozwój współpracy finansowej jest duże wsparcie w realizacji projektów jakie organizacje otrzymują od Urzędu. Organizacje wskazywały, że w trakcie realizacji projektów mogą liczyć nie tylko na pomoc ze strony pracowników Urzędu ale także innych jednostek samorządu takich jak Gminny Ośrodek Kultury i Sportu, Biblioteka, Ośrodek Pomocy Społecznej. Istotnym czynnikiem mającym pozytywny wpływ na współpracę finansową z organizacjami jest monitoring. Organizacje podkreślały, że monitoring ze strony Urzędu bardzo pomaga w realizacji projektów a także pełni funkcję edukacyjno-wspierającą.

Ogólna opinia ankietowanych organizacji na temat sposobu w jaki Urząd przeprowadza otwarte konkursy ofert jest w większości bardzo dobra. W ankiecie pojawiły się tylko oceny pozytywne i średnie – nie wystąpiły oceny negatywne.

Wykres 14. Jak Pani/Pan ocenia sposób w jaki Urząd Gminy Wielka Wieś przeprowadza otwarte konkursy ofert? [N=11]

Organizacje biorące udział w spotkaniu nie miały większych zastrzeżeń do przebiegu współpracy finansowej. Zwrócono uwagę tylko na dwie kwestie, które w opinii organizacji są problematyczne.

Po pierwsze, zdaniem organizacji, dość dużym utrudnieniem przy realizacji projektów jest brak możliwości rozliczenia kosztów księgowości w ramach dotacji. Pracownicy Urzędu tłumaczyli, że przyjęto takie rozwiązanie, aby nie finansować ze środków publicznych księgowości organizacji. Podkreślano także, że gmina pomaga organizacjom w rozliczeniach projektów- w przypadku trudności lub wątpliwości organizacje mogą skorzystać ze wsparcia pracowników Urzędu. Urząd stara się także dostarczać alternatywnych rozwiązań, których celem jest wsparcie organizacji w rozliczeniach projektów– np. ostatnio zakupiono komputerowe programy do rozliczeń finansowych dla OSP działających w gminie. Z wypowiedzi organizacji płynie jednak wniosek, że brak środków na rozliczenia finansowe stanowi istotną trudność w ich działalności.

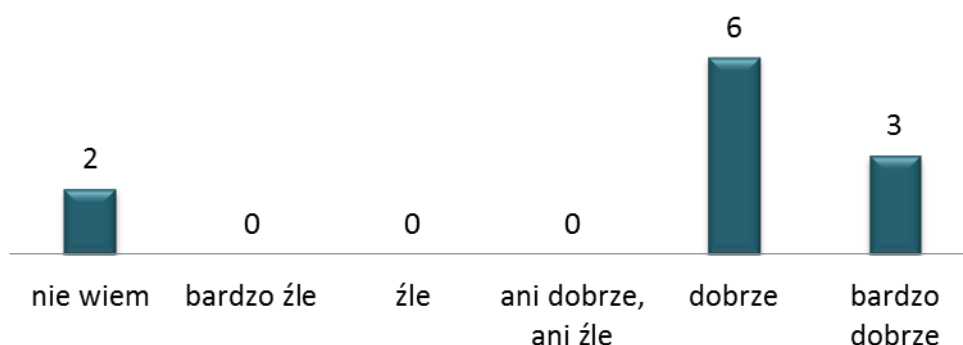
Po drugie, wysokość środków przeznaczonych na realizację zadań publicznych we współpracy z NGO, mimo że rośnie co roku, jest w ocenie organizacji zbyt mała w stosunku do ich potrzeb. Wskazywano, że w ostatnich latach znacząco zwiększyła się liczba organizacji w gminie, wzrosła także ogólnie ich aktywność i zaangażowanie społeczne. W związku z tym zapotrzebowanie na wsparcie finansowe inicjatyw społecznych rośnie i nie jest możliwe aby budżet gminny je w pełni zabezpieczył. W tej sytuacji konieczne jest podjęcie działań, które mogłyby wesprzeć organizacje w pozyskiwaniu zewnętrznego finansowania. Pracownicy Urzędu wskazywali, że działania w tym kierunku są już

podejmowane, jednak istnieje potrzeba opracowania bardziej systemowego wsparcia, które w większym stopniu byłoby w stanie wzmocnić kompetencje i wiedzę organizacji w tym zakresie.

Należy tutaj zaznaczyć, że dotychczasowe działania Urzędu w zakresie wspierania organizacji w pozyskiwaniu zewnętrznego finansowania zostały dobrze ocenione przez organizacje zarówno w ankiecie jak i w trakcie spotkań. Ponad 80% ankietowanych organizacji pozytywnie oceniło sposób w jaki Urząd pomaga organizacjom w pozyskiwaniu zewnętrznego finansowania.

Wykres 14. Jak Pani/Pan ocenia sposób w jaki Urząd pomaga organizacjom w pozyskiwaniu zewnętrznego finansowania? [N=11]

Organizacje uczestniczące w spotkaniach wskazywały, że Urząd regularnie rozsyła informacje o zewnętrznych konkursach oraz pomaga w pisaniu oraz realizacji projektów. Z informacji uzyskanych w badaniu wynika także, że Urząd udziela organizacjom pożyczek oraz dofinansowuje wkłady własne. Nie istnieje natomiast specjalnie wyodrębniony Fundusz Wkładów Własnych lub Fundusz Pożyczkowy. Przedstawiciele Urzędu podkreślali w trakcie spotkań wielokrotnie, że kwestia wsparcia organizacji w pozyskiwaniu środków zewnętrznych jest jednym z najważniejszych priorytetów współpracy z NGO.

Ważną kwestią dotyczącą współpracy finansowej poruszoną w trakcie spotkań, zarówno przez przedstawicieli organizacji jak i pracowników Urzędu, była kwestia weryfikacji tematów zadań publicznych pod kątem ich adekwatności do aktualnych potrzeb społeczności. Wskazywano, że organizacje co roku zgłaszają bardzo podobne propozycje działań w ramach współpracy finansowej. Zdaniem uczestników spotkania warto byłoby sprawdzić na ile realizowane zadania publiczne odpowiadają aktualnym potrzebom społeczności i z szerszej perspektywy spojrzeć na tematy zadań.

W trakcie spotkań zastanawiano się także nad tym, w jakich obszarach współpraca Gminy z organizacjami pozarządowymi powinna się bardziej rozwinąć. Wśród propozycji pojawiły się następujące tematy:

- 1) działania skierowane do dzieci i młodzieży,
- 2) zagospodarowanie przestrzeni budynków komunalnych,
- 3) wsparcie dzieci z niepełnosprawnościami (organizacja działań poza domem),
- 4) integracja tzw.: „napływowej ludności” - zwiększenie zaangażowania nowych mieszkańców w życie społeczne gminy,
- 5) wsparcie rozwoju wolontariatu w gminie.

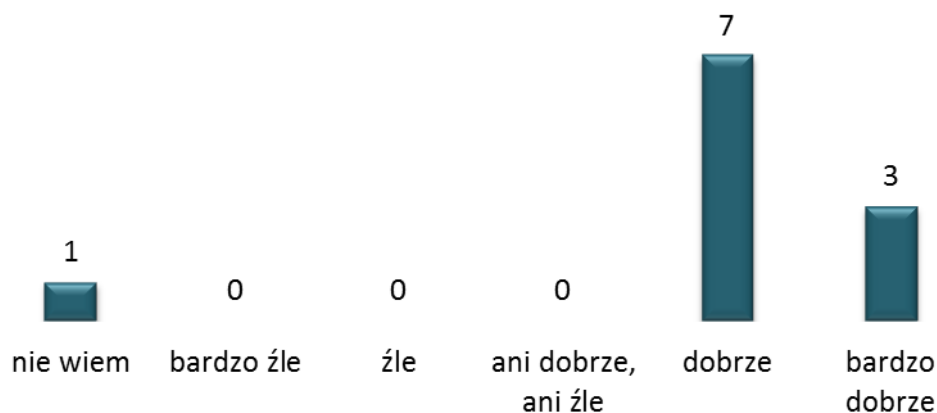

Współpraca pozafinansowa

Samorządy wspierają organizacje w realizacji zadań publicznych nie tylko w formie finansowej, ale także w różnych formach pozafinansowych np. poprzez udzielenie lokali, udzielanie patronatu, lub działania szkoleniowo-edukacyjne.

Z ankiety wynika, że 72% organizacji korzysta z pozafinansowego wsparcia Urzędu Gminy. Ogólna opinia na temat współpracy pozafinansowej z Urzędem, tak jak w przypadku pozostałych form współpracy, jest dobra. Zarówno organizacje uczestniczące w ankiecie jak i w spotkaniach dobrze oceniły otrzymywane wsparcie w ramach współpracy pozafinansowej.

Wykres 12. Jak Pani/Pan ocenia sposób w jaki Urząd udziela wsparcia niefinansowego organizacjom pozarządowym (np. organizuje szkolenia, udostępnia sprzęt i lokale, prowadzi bezpłatne doradztwo dla organizacji z zakresu księgowości, prawa)? [N=11]

W trakcie spotkań podkreślano, że Urząd kompleksowo wspiera organizacje w realizacji zadań publicznych pomagając w promocji działań, prowadząc działania szkoleniowo-edukacyjne oraz doradcze a także bezpłatnie używając organizacjom mienia i sprzęt gminy.

Niezależnie od bardzo pozytywnej oceny dotychczasowych działań Urzędu w zakresie współpracy pozafinansowej, organizacje zgłosiły propozycje usprawnień w następujących obszarach:

1. Użyczanie lokali gminy na działania organizacji. Postulat lepszego wykorzystania i zagospodarowania mienia gminy w szczególności budynków komunalnych (budynków wielofunkcyjnych)

Kwestia lepszego wykorzystania zasobów gminy we współpracy z organizacjami wzbudziła w trakcie spotkań żywą dyskusję. Wskazywano, że przestrzeń budynków komunalnych, a w szczególności budynków wielofunkcyjnych, które są do dyspozycji organizacji, nie są dostosowane do potrzeb ich odbiorców. Brakuje także sprawnego systemu zarządzania budynkami komunalnymi, który umożliwiłby organizacjom prowadzenie w nich stałych działań. Organizacje zgłosiły potrzebę wypracowania wraz z pracownikami Urzędu wspólnego planu lepszego wykorzystania przestrzeni budynków komunalnych oraz podjęcia konkretnych działań mających na celu jego realizację. W trakcie spotkań padały różne pomysły usprawnienia obecnego sposobu korzystania z budynków wielofunkcyjnych: 1) utworzenia (lub udostępnienia już istniejącego) kalendarza działań

prowadzonych w budynkach komunalnych, który organizacje mogłyby edytować, 2) powierzenie funkcji koordynatora budynku wielofunkcyjnego konkretnej osobie/organizacji, którego zadaniem powinno być animowanie aktywności i oferty dla różnych grup odbiorców (wymagane uprawnienia do pracy z dziećmi i młodzieżą), przy optymalnym wykorzystaniu dostępnych zasobów i przestrzeni, 3) dostosowania przestrzeni budynków do potrzeb odbiorców.

2. Oferta edukacyjno-szkoleniowa oraz profesjonalne wsparcie doradcze dla organizacji. Postulat rozbudowania oferty szkoleniowej dla organizacji ze szczególnym zwróceniem uwagi na doradztwo prawne i księgowe.

Z przeprowadzonych w trakcie badania rozmów wynika, że organizacje mają dużą potrzebę rozwoju i chciałyby, aby oferta szkoleniowo-edukacyjna była dalej poszerzana. Organizacje szczególnie zainteresowane są szkoleniami z pozyskiwania funduszy zewnętrznych na realizację projektów, z pisania, realizacji i rozliczania projektów, a także szeroko rozumianą edukacją dotyczącą kwestii formalnych związanych z prowadzeniem organizacji pozarządowej (w różnej formie i w różnym zakresie). W środowisku pozarządowym istnieją także duże zapotrzebowania na doradztwo prawne i księgowe.

Tworzenie infrastruktury współpracy czyli warunków do aktywności społecznej

Ostatni, trzeci obszar modelu współpracy samorządu z organizacjami pozarządowymi dotyczy budowania infrastruktury współpracy czyli tworzenia warunków do społecznej aktywności. Jest to bardzo ważny element współpracy, gdyż to właśnie poprzez działania podejmowane w tym obszarze możliwe jest zwiększenie zaangażowania mieszkańców i organizacji w działania prowadzone w dwóch pozostałych obszarach. Im lepsza infrastruktura współpracy, tym sprawniej przebiega zarówno tworzenie polityk publicznych jak i realizacja zadań publicznych samorządu we współpracy z organizacjami.

Na infrastrukturę współpracy składają się między innymi różnego typu działania samorządu mające na celu wsparcie rozwoju organizacji oraz integrację środowiska pozarządowego.

Celem tej części badania było sprawdzenie jakie jest zapotrzebowanie organizacji na tego typu działania Urzędu. Chcieliśmy się także dowiedzieć jak organizacje oceniają dotychczasową aktywność samorządu w tym zakresie oraz jaka jest opinia organizacji na temat kilku nowych propozycji rozwoju infrastruktury współpracy.

Z uzyskanych danych wynika, że wśród organizacji istnieje bardzo duże zapotrzebowanie na działania Urzędu zarówno wspierające rozwój organizacji jak i współpracę między organizacjami. Takie działania są w opinii organizacji potrzebne i powinny zostać zainicjowane przez Urząd. W trakcie spotkań szczególnie mocno wybrzmiała potrzeba systemowego wzmocnienia współpracy między organizacjami. Padały głosy, aby utworzyć Związek Stowarzyszeń w gminie, założyć Centrum Organizacji Pozarządowych lub też zrealizować wspólny projekt partnerski. Największym poparciem

zarówno ze strony organizacji jak i ze strony pracowników Urzędu cieszył się pomysł realizacji wspólnego projektu partnerskiego. Lokalne organizacje mają już za sobą jeden taki projekt, a współpracę przy nim wspominają z dużą satysfakcją. Praca nad projektem pozwoliła im doświadczyć pozytywnych płynących z pracy w grupie nad wspólnym celem, skupienia wysiłków na jednej sprawie. Jeśli chodzi o powstanie Centrum Organizacji Pozarządowych, pracownicy Urzędu mieli wątpliwości czy tego typu rozwiązanie jest rzeczywiście potrzebne w gminie. Wskazywali, że Forum Organizacji Pozarządowych kilkakrotnie organizowane w przeszłości nie cieszyło się zainteresowaniem NGO. Przedstawiciele organizacji podkreślali jednak potrzebę wspólnego działania, wymiany doświadczeń i potrzeb wskazując, że w pomysł na Centrum Organizacji Pozarządowych niekoniecznie chodzi im o wspólne miejsce, a o współpracę.

Ogólna ocena współpracy

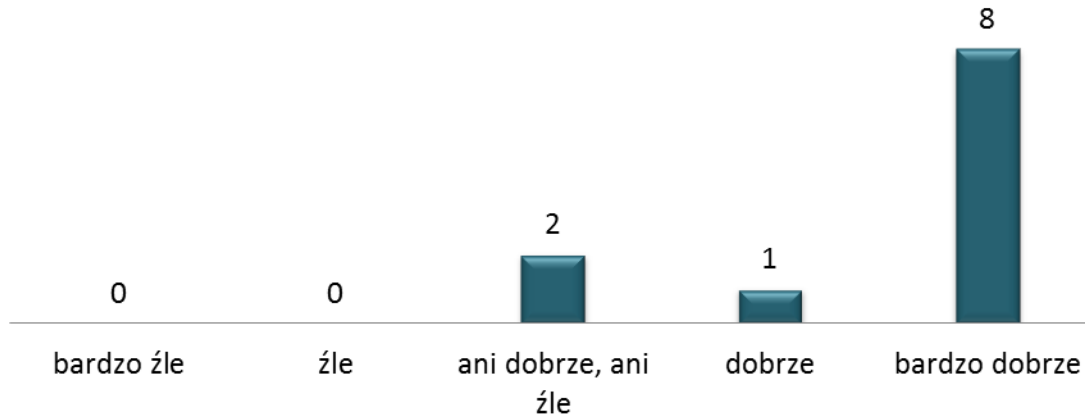
Obraz współpracy Urzędu Gminy Wielka Wieś z organizacjami pozarządowymi jaki wyłania się z przeprowadzonego badania, jest bardzo pozytywny. Podejście partnerów do współpracy wydaje się być bardzo dojrzałe, otwarte na dialog oraz wspólne wypracowywanie rozwiązań. Obie strony współpracy są zaangażowane i wydają się rozumieć nawzajem swoje potrzeby, ograniczenia czy problemy. Przedstawiciele organizacji zdają sobie sprawę z odpowiedzialności jaką pociąga za sobą realizacja zadań publicznych we współpracy z samorządem i starają się być godnym zaufania partnerem Urzędu. Z kolei pracownicy Urzędu wydają się rozumieć obawy organizacji dotyczące formalności związanych z realizacją zadań publicznych i starają się w jak największym stopniu wspierać i ułatwiać ich działania.

Cechą charakterystyczną współpracy Urzędu Gminy Wielka Wieś z organizacjami pozarządowymi jest nieformalny charakter współpracy oparty na dość bliskich relacjach i częstych kontaktach. Z obu stron istnieje też chęć podejmowania wspólnych działań i wprowadzenia współpracy na kolejny szczebel rozwoju. Oznacza on między innymi: tworzenie długofalowych strategii rozwoju (np.: Wieloletniego Programu Współpracy Urzędu Gminy z organizacjami pozarządowymi), rozwój projektów partnerskich między organizacjami, budowanie partnerstw lokalnych oraz usamodzielnienie się organizacji między innymi poprzez skuteczne pozyskiwanie środków zewnętrznych. Partnerzy współpracy mają o sobie nawzajem bardzo dobre zdanie. Pracownicy Urzędu podkreślali, że organizacje działające w gminie są małe ale silne, mają duży wpływ na życie gminy oraz godnie reprezentują gminę na zewnątrz. Z kolei samorząd w opinii organizacji zasłużył na miano przyjaznego Urzędu.

Ogólna ocena współpracy jest, podobnie jak ocena poszczególnych jej form, w większości bardzo dobra (wykres nr 14).

Wykres 13. Jak ogólnie ocenia Pani/Pan współpracę Pani/Pana organizacji z Urzędem Gminy Wielka Wieś na przestrzeni ostatnich 2 lat? [N=11]

W ostatniej części ankiety organizacje zostały poproszone o podsumowanie - wskazanie tego, co dobrze działa we współpracy z Urzędem, co stanowi problem lub barierę we współpracy oraz co należy zmienić, aby współpraca przebiegała lepiej. Odpowiedzi organizacji przedstawiono poniżej.

Co Pani/Pana zdaniem dobrze działa we współpracy z Urzędem Gminy w Wielka Wieś?

- *bezproblemowy i szybki przepływ informacji*
- *przepływ informacji, osobiste zaangażowanie osób pracujących w urzędzie*
- *jasne zasady organizowania konkursów, dobry przepływ informacji*
- *współpraca z przedszkolem*
- *otwartość i chęć pomocy od UG.*
- *uczciwość*
- *otwartość, gotowość do pomocy, pracy*
- *fachowe doradztwo*
- *bliskość i zainteresowanie przedstawicieli obu stron*

Co Pani/Pana zdaniem jest największą trudnością/barierą we współpracy z Urzędem Gminy Wielka Wieś?

- *brak barier we współpracy (5 wskazań)*
- *nie widzę takich trudności chyba, że mówimy o budżecie przeznaczonym na konkurs ofert (wiecznie za mały :)*
- *nie można wszystkim zapewnić wszystkich potrzeb*
- *obojętność*
- *GOKiS*

Co należałoby poprawić/zmienić, aby współpraca przebiegała lepiej? [N=12]

- *poszerzyć zakres współpracy o doradztwo i udzielanie organizacjom pomocy merytorycznej w przygotowaniu projektów i pisaniu wniosków do podmiotów pozagminnych*
- *przeznaczyć większą ilość środków na działania związane z kulturą i oświatą*
- *kontakt bezpośredni na zasadzie większej ilości zebrań*
- *podejście do patentów*
- *współpraca przebiega bezproblemowo, nie mam zastrzeżeń*
- *Nowe Pomysły*
- *Nic nie trzeba zmieniać bo jest ok (5 wskazań)*

Rekomendacje:

- Rozwijanie działań służących bieżącej wymianie informacji, dzieleniu się doświadczeniami, podejmowaniu współpracy np. poprzez podejmowanie systematycznych działań służących integracji organizacji działających w gminie (np. organizację spotkań networkingowych, Święta Organizacji Pozarządowych)
- Inspirowanie i inicjowanie współpracy między organizacjami w ramach wspólnych przedsięwzięć lub projektów (np. poprzez inspirowanie projektów partnerskich, preferowanie projektów partnerskich w ramach otwartych konkursów ofert, w których ma to uzasadnienie)
- Podejmowanie działań służących pogłębieniu diagnozy potrzeb mieszkańców gminy, w tym różnych grup społecznych, na rzecz których działają organizacje pozarządowe, oraz systematyczne włączanie odbiorców oferowanego wsparcia w planowanie i ocenę oferty
- Poszerzenie oferty służącej wzmocnieniu potencjału organizacji pozarządowych poprzez
 - systematyczne działania edukacyjne (szkolenia i doradztwo), w szczególności w zakresie: przygotowania i realizacji projektów, zewnętrznych źródeł finansowania oraz kwestii formalnych związanych z prowadzeniem organizacji pozarządowej,
 - analizę możliwości szerszego wsparcia organizacji w zakresie obsługi rozliczeniowo-księgowej projektów np. poprzez możliwość przeznaczenia środków z dotacji na ten cel,
 - pogłębioną analizę pomysłu powołania Centrum Organizacji Pozarządowych i zapotrzebowania w tym zakresie

- Wypracowanie i wdrożenie rozwiązań służących optymalizacji wykorzystania budynków wielofunkcyjnych we współpracy z organizacjami pozarządowymi. Rozważenie następujących pomysłów:
 - stworzenie narzędzia pozwalającego na planowanie i koordynację wykorzystania przestrzeni np. poprzez utworzenie (lub udostępnienie już istniejącego) kalendarza działań prowadzonych w budynkach komunalnych,
 - powierzenie funkcji koordynatora budynku wielofunkcyjnego konkretnej osobie/organizacji, którego zadaniem powinno być animowanie aktywności społecznej i oferty dla różnych grup odbiorców (wymagane uprawnienia do pracy z dziećmi i młodzieżą), przy optymalnym wykorzystaniu dostępnych zasobów i przestrzeni,
 - podejmowanie działań w zakresie lepszego dostosowania przestrzeni budynków do potrzeb odbiorców.